

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Факультет історії, бізнес-освіти та права
Кафедра філософії, політології та психології

ПСИХОЛОГІЯ

СИЛАБУС

2021 – 2022 навчальний рік

Силабус, як персоніфікована програма для навчання студентів, розроблений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця відповідного рівня та згідно навчального та робочого навчального планів, з урахуванням логічної моделі викладання дисципліни «Психологія».

Силабус розглянутий на засіданні кафедри філософії, політології та психології.
Протокол №1 від «27» серпня 2021 року

Завідувач кафедри _____ _____ д. філос.н., проф. Харченко Ю.В.
(підпис)

Розробник: Мельничук Сергій Костянтинович

1. Ел. адреса:

Графік консультацій: Середа, 14.00, ауд. 22- б

2. Опис навчальної дисципліни: Психологія

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Спеціальність	014 Середня освіта. 0.14.09 Інформатика
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Форма навчання	денна
Курс	I
Семестр	I, II
Тип дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	4,5
Блоків (модулів)	2
Загальна кількість годин	135
Тижневих годин для денної форми навчання	2
Лекції	40 год.
Практичні, семінарські	30 год.
Лабораторні	-
Самостійна робота	65 год.
Індивідуальна науково-дослідна завдання (есе, аналітичний звіт, тези тощо)	реферат
Вид підсумкового контролю	залік, екзамен
Сторінка дисципліни на сайті університету	
Зв'язок з іншими дисциплінами	філософія, педагогіка

3-4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сприяти засвоєнню студентами психологічних знань про індивідуально-типологічні та вікові особливості особистості школяра як об'єкта педагогічної та суб'єкта навчальної діяльності; формувати в майбутніх учителів загальну психологічну культуру та професійні компетентності; активізувати процеси самовдосконалення і самовиховання студентів.

Завдання:

розкрити специфіку психологічної науки, її предмет, завдання, принципи, методи ознайомити студентів з основними етапами становлення психологічної науки;

сформувати наукове уявлення про сутність психіки та свідомості, їх функцій і структур, а також про закономірності психічного розвитку людини;

ознайомити студентів із сутністю психічних процесів, станів та властивостей, розкрити особливості їх перебігу та вияву;

розкрити компоненти структури особистості та особливості міжособистісних стосунків у малих групах;

сформувати у студентів систему наукових знань про віковий розвиток особистості, способи психолого-педагогічного впливу на особистість школяра, розкрити можливості застосування цих знань в умовах освітнього процесу;

навчити студентів практично володіти психологічними методами діагностики рівня психічного розвитку школяра;

підготувати студентів до навчально-дослідницької роботи, що виявлятиметься в написанні ними курсових робіт з психології на старших курсах;

сформувати у майбутніх учителів переконання про доцільність і корисність отриманих знань з психології та набутих умінь у практичній роботі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

предмет, завдання, методи психологічної науки;

закономірності перебігу пізнавальних, емоційних, вольових психічних процесів;

класифікації психічних явищ, особливості та властивості психічних функцій;

психологічні особливості спілкування, міжособистісних взаємин, основи конфліктології;

основні теорії психічного розвитку дитини;

закономірності психічного розвитку людини;

психологічні закономірності навчання, виховання зростаючої особистості;

психологічні особливості педагогічної діяльності вчителя.

вміти:

застосовувати психологічні методи для вивчення психологічних особливостей людини: спостереження, психодіагностичні методи;

самостійно опановувати психологічну літературу з тем курсу;

пояснювати різноманітні явища у психічній реальності людини;

аналізувати ситуацію розвитку та особливості психічного розвитку;

виявляти причинно-наслідкові зв'язки між поведінковими виявами школярів та особливостями соціокультурного середовища, що їх оточує;

застосовувати методи і методики для дослідження психічних особливостей людини;

застосовувати знання з психологічних основ навчання і виховання у роботі зі школярами.

Сформовані / закріплені компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні педагогічні задачі та практичні проблеми у сфері психології або в освітньому процесі, що передбачає застосування теорій та методів психологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) та в межах правової області.

ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення, зберігання, аналізу перетворювати і передавати інформації з різних джерел природничого характеру, критично оцінюючи її.

ЗК6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК4. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання природничих наук, фізики, хімії, біології у закладах загальної середньої освіти.

ФК5. Здатність до організації і проведення освітнього процесу з природничих наук, фізики, хімії, біології у закладах загальної середньої освіти.

ФК6. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з природничих наук, фізики, хімії, біології.

ФК7. Здатність до організації і проведення позакласної та позашкільної роботи з природничих наук, фізики, хімії, біології у закладах загальної середньої освіти.

ФК8. Здатність до рефлексії та самоорганізації професійної діяльності.

ФК10. Знання психолого-педагогічних аспектів навчання і виховання учнів середньої школи.

ФК12. Розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства і шляхи вирішення глобальних проблем, враховуючи позитивний потенціал та ризики використання надбань природничих наук, фізики, хімії, біології, техніки і технологій для добробуту людини й безпеки довкілля.

Програмні результати навчання

Знання:

ПРН31. Знає і розуміє правові основи функціонування в галузі, вимоги освітнього стандарту і освітньої програми інтегрованого курсу «Природознавство» в основній школі, а також способи інтеграції природничих знань у шкільних курсах кожної із природничих наук та інтегрованих курсів природознавства

ПРН34. Знає основні психолого-педагогічні теорії навчання, інноваційні технології навчання природничих наук, фізики, хімії, біології, актуальні проблеми розвитку педагогіки та методики навчання природничих наук, фізики, хімії, біології.

ПРН35. Знає форми, методи і засоби контролю та корекції знань учнів з природничих наук, фізики, хімії, біології.

ПРН36. Знає зміст та методи різних видів позакласної та позашкільної роботи з природничих наук, фізики, хімії, біології.

ПРН37. Знає основи безпеки життєдіяльності, безпечного використання обладнання кабінетів фізики, хімії, біології.

ПРН38. Усвідомлює цінності громадянського суспільства, знає свої права і обов'язки як члена суспільства, представника педагогічної професії.

Програмні результати навчання

Уміння:

ПРНУ1. Аналізує природні явища і процеси, оперує базовими закономірностями природи на рівні сформованої природничо-наукової компетентності з погляду фундаментальних теорій природничих наук, принципів і знань, а також на основі відповідних математичних методів.

ПРНУ5. Проектує різні типи уроків і конкретну технологію навчання природничих наук, фізики, хімії, біології та реалізує їх на практиці із застосуванням сучасних інформаційних та комп'ютерних технологій, розробляє річний, тематичний, поурочний плани

ПРНУ6. Застосовує методи діагностування досягнень учнів з природничих наук, фізики, хімії, біології, добирає й розробляє завдання для тестів, самостійних і контрольних робіт, індивідуальної роботи.

ПРНУ7. Уміє знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, насамперед за допомогою інформаційних, цифрових і хмарних технологій.

ПРНУ10. Застосовує методи навчання природознавства, методіку систематизації знань про природу, позаурочні форми організації навчання природознавства, засоби навчання природознавства.

ПРНУ11. Дотримується правових норм і законів, нормативно-правових актів України, усвідомлює необхідність їх дотримання.

Комунікація:

ПРНК1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при навчанні природничих наук, фізики, хімії, біології в школі.

ПРНК2. Пояснює фахівцям і не фахівцям стратегію сталого розвитку людства та екологічної безпеки і шляхи вирішення глобальних проблем людства.

Автономія і відповідальність:

ПРНА1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.

ПРНА2. Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у освітньому процесі та позаурочній діяльності..

6. Плани практичних занять

Семестр I

Практичне заняття № 1. Психологія як наука. Психіка і свідомість

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Психіка і психічні явища як предмет вивчення психології.
 - Психіка і мозок. Властивості нервових процесів та типи нервової діяльності.
2. Виконання практичних завдань до теми.
3. Проведення психодіагностики: «Визначення домінуючої півкулі мозку» та «Визначення індивідуальних особливостей властивостей нервової системи» (тест-опитувальник Я. Стреляу (в адаптації Н.Р. Данілової та Ф.Г. Шмельова) для визначення рівня процесів збудження, гальмування і рухливості нервових процесів.

Рекомендована література до теми: Основна: [1],[2]. Допоміжна:[6], [7], [9], [14].

Інформаційні ресурси: [5], [9].

Практичне заняття №2 Пізнавальні психічні процеси.

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Процеси чуттєвого та раціонального пізнання.
 - Природа пам'яті.
 - Індивідуальні особливості перебігу пізнавальних психічних процесів.
2. Виконання практичних завдань до теми.
3. Проведення психодіагностики: «Домінуючий тип сприймання за роботою провідних аналізаторів».

Рекомендована література до теми: Основна:[1],[2]. Допоміжна: [6], [8], [14].

Практичне заняття № 3. Увага.

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Властивості уваги.
 - Види уваги.
 - Неуважність та її причини.
2. Виконання практичних завдань до теми.
3. Тестова контрольна робота: «Індивідуальні особливості пізнавальних психічних процесів та уваги».

Рекомендована література до теми: Основна: [1],[2]. Допоміжна: [6], [8], [14]. Інформаційні ресурси: [8].

Практичне заняття №4. Емоції та почуття.

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Природа емоцій, витоки почуттів людини.
 - Негативні емоційні стани та їх саморегуляція.
2. Виконання практичних завдань до теми.
3. Тренінгове міні-заняття: «Заперечення почуттів і приймання почуттів».

Рекомендована література до теми: Основна: [1],[2]. Допоміжна: [6], [8], [14]. Інформаційні ресурси: [4].

Практичне заняття №5. Воля.

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Внутрішні перешкоди вольової поведінки.
 - Вольові якості особистості.
2. Виконання практичних завдань до теми.
3. Проведення психодіагностики: «Вивчення вольової саморегуляції методом анкетування. Питальник А.В. Зверковата Е.В. Ейдемана»

Рекомендована література до теми: Основна: [1],[2]. Допоміжна: [6], [8], [14]. Інформаційні ресурси: [2],[11].

Практичне заняття №6. Мотивація.

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Мотиви як спонукання до діяльності.
 - Причини низького рівня мотивації до діяльності.
 - Вплив оцінювання на мотивацію досягнення успіху.
2. Виконання практичних завдань до теми.
3. Проведення психодіагностики: «Мотивація успіху і страх невдачі (методика А.А. Реана)»

Рекомендована література до теми: Основна: [1],[2]. Допоміжна: [6], [8], [14], [16].

Практичне заняття №7. Особистість.

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Поняття особистості та її структури.

- Я-концепція особистості.
 - Самооцінка та рівень домагань особистості.
2. Виконання практичних завдань до теми.
 3. Проведення психодіагностики: «Дослідження самооцінки особистості».

Рекомендована література до теми: Основна: [1],[2]. Допоміжна: [6], [8], [14]. Інформаційні ресурси: [4].

Практичне заняття №8. Темперамент.

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Темперамент і тип нервової системи.
 - Психологічні властивості темпераменту.
 - Індивідуальний підхід до учнів з різним типом темпераменту.
2. Виконання практичних завдань до теми.
3. Проведення психодіагностики: «Дослідження типу темпераменту. Опитувальник Айзенка»

Рекомендована література до теми: Основна: [1],[2]. Допоміжна: [6], [7], [14].

Семестр II

Практичне заняття №9. Психологія дошкільного дитинства.

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення презентацій:
 - Періодизація дошкільного дитинства.
 - Врахування вікових особливостей у навчанні дошкільників в групах раннього розвитку.
2. Виконання практичних завдань до теми.

Рекомендована література до теми: Основна: [1]. Допоміжна: [2], [3], [4], [13], [14], [18].

Практичне заняття №10. Молодший шкільний вік.

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення презентацій:
 - Психологічна готовність дитини до школи.
 - Врахування вікових особливостей молодших школярів у навчанні та вихованні.
2. Виконання практичних завдань до теми.

Рекомендована література до теми: Основна: [1]. Допоміжна: [2], [3], [13], [14].

Інформаційні ресурси: [12].

Практичне заняття №11. Підлітковий вік.

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення презентацій:
 - Криза 13 років: причини, ознаки, етапи, розв'язання.
 - Врахування вікових особливостей підліткового віку у навчанні та вихованні школярів.
2. Виконання практичних завдань до теми.

Рекомендована література до теми: Основна: [1]. Допоміжна: [3], [13], [14], [19].

Практичне заняття №12. Психологія ранньої юності

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення презентацій:
 - Кризаранньоїюності: причини, ознаки, етапи, розв'язання.
 - Врахування вікових особливостей раннього юнацького віку в навчання та в здійсненні виховного впливу на старшокласників.
2. Виконання практичних завдань до теми.
3. Тестова контрольна робота:
«Врахування вікових особливостей учнів різного віку в навчання».

Рекомендована література до теми: Основна: [1]. Допоміжна: [3], [13], [14], [19].

Практичне заняття №13. Основи психології чиння та навчання.

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення презентацій:
 - Проблема мотивації учбової діяльності.
 - Проблема неуспішності, її попередження і подолання.
 - Стратегії підтримки інтелектуальної компетентності учнів.
2. Виконання практичних завдань до теми.

Рекомендована література до теми: Основна: [1]. Допоміжна: [3], [11], [15], [16], [18]. Інформаційні ресурси: [4].

Практичне заняття №14. Основи психології виховання.

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення презентацій:
 - Мотиви «проблемної» поведінки.
 - Стратегії термінового педагогічного втручання з метою подолання «проблемної» поведінки.
2. Виконання практичних завдань до теми.

Рекомендована література до теми: Основна: [1]. Допоміжна: [1], [3], [11], [15]. Інформаційні ресурси: [4].

Практичне заняття №15. Педагогічне спілкування.

Завдання до практичного заняття:

1. Обговорення презентацій:
 - Стратегії вчителя для підтримки самоповаги учня.
 - Правила поведінки, які дозволяють уникнути конфронтації та низити напруження в класі.
 - Булінг: стратегії подолання та профілактика.
2. Виконання практичних завдань до теми.
3. Виконання тестової контрольної роботи: «Булінг: причини, ознаки, стратегії протидії та профілактики»

Рекомендована література до теми: Основна: [1]. Допоміжна: [3], [11], [15], [17]. Інформаційні ресурси: [1], [4], [6].

6.1. Література для вивчення дисципліни

Основна

1. Ржевська-Штефан З.О., Клочек Л.В., Уличний І.Л. Основи психологічних наук. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів ВНЗ// Кіровоград: РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2019. 302 с.
2. Практикум з психології : психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник Періг І.М. – Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.

Допоміжна

1. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання. К.: ІЗМН МО України, 1998. 204 с.
2. Божович Л.И. Личность и ее формирование в детском возрасте. М.: Просвещение, 1968. 464 с.
3. Вікова і педагогічна психологія: Навч. Посіб. / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська та ін. К.: Каравела, 2006. 344 с.
4. Вікова психологія / Під ред. Г.С.Костюка. К.: Рад. школа, 1976. 272 с
5. Власова О.І. Педагогічна психологія: Навч. посібник. К.: Либідь. 2005. 400с.
6. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс [текст]навч. посіб. / Т.В. Дуткевич. К.: Центр учбової літератури, 2016. 388с.
7. Іонов І.А. Фізіологія вищої нервової діяльності (ВНД): навчальний посібник/ І.А Іонов, Т.Є. Комісова, А.В. Мамотенко, С.О. Шаповалов, Сукач О.М. Теремецька Н.Ф Катеринич О.О. Х.: ФОП Петров В.В., 2017. 143с.
8. Максименко С.Д. Загальна психологія. Видання 3-є, перероблене та доповнене. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 288с.
9. Максименко С.Д. Розвиток психіки в онтогенезі: [В 2 т.]. К.: Форум, 2002.
10. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии: В 2 т. М.: Педагогика, 1989. Т.2. 328 с.
11. Савчин М.В. Педагогічна психологія: Навч. посібник. К.: Академвидав, 2007. 427 с.
12. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія: Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2005. 360с.
13. Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Вікова психологія. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 384 с.
14. Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Загальна психологія. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 384 с.
15. Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А.. Педагогічна психологія. Навч. посіб. Київ «Центр учбової літератури», 2012. 168 с.
16. Усе про мотивацію / уклад. А. Г. Дербеньова.Х.: Вид. група «Основа», 2012. 207с.
17. Шибутани Т. Социальная психология: Пер. с англ. Ростов-на-Дону.:Изд-во “Феникс”, 1998. 544 с.
18. Эльконин Д.В. Избранные труды. М.:Педагогика, 1989. 557 с.
19. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис: Пер. с англ. М.:Просвещение, 1996.

6.2. Інформаційні ресурси

1. Булінг у школі: чому українські діти такі жорстокі? <https://www.bbc.com/ukrainian/features-44425003>
2. Детский негативизм. Советы родителям. <https://www.psychologos.ru/articles/view/detskiy-negativizm.-sovety-roditelyam>
3. Кондратенко Л.О. Психологія первинної шкільної неспішності: монографія/ Кондратенко Л.О. – Чернігів: Десна Поліграф, 2017. – 488 с. http://lib.iitta.gov.ua/709374/1/kondratenko_kniga_488str.pdf
4. Кривцова С., Мухаматуллина Е. Учитель и проблемы дисциплины. <https://cbt-perm.ru/upload/iblock/7d9/7d9952d902ddb9cad3131ede88b706f0.pdf>

5. Перевірте роботу вашого мозку за кілька секунд.
http://tsikavapsyhologiya.blogspot.com/2015/01/blog-post_24.html
6. Протидія булінгу <http://lt.multycourse.com.ua/ua/page/22/103>
7. Психологічні причини неспішності <https://osvita.ua/school/method/psychology/3482/>
8. Розлад дефіциту уваги та гіперактивності: що потрібно знати батькам і вчителям.
<https://nus.org.ua/view/rozlad-defitsytu-uvagy-ta-giperaktyvnosti-shho-potribno-znaty-batkam-i-vchytelyam/>
9. Тест онлайн на визначення домінуючої півкулі і стилю навчання
<https://psytests.org/cognitive/solatN-run.html>
10. Чути себе: як боротись з професійним вигоранням у вчителів.
<https://nus.org.ua/articles/chuty-sebe-yak-borotys-z-profesijnym-vygorannjam-u-vchyteliv/>
11. Як подолати дитячий негативізм? <https://dnz15pazlik.vn.ua/blog/yak-podolaty-dytyachyy-negatyvizm-slova-yakymy-varto-zaminyty-zvychni-zauvazhennya-v-storonu>
12. Як перевірити, чи готова дитина до школи. <https://nus.org.ua/view/yak-pereviryty-chy-gotova-dytyna-do-shkoly/>

7. Політика виставлення балів. Вимоги викладача

Оцінювання якості знань студентів в умовах організації освітнього процесу за кредитно-трансферною накопичувальною системою здійснюється шляхом поточного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ЄКТС національною шкалою оцінювання.

7.1. Поточний контроль

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичних навички) під час проведення аудиторних занять (лекційних та практичних), виконання завдань самостійної роботи та консультацій (під час відповідного пропуску занять чи за бажання підвищити попередню оцінювання) та активності студента на занятті.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання на практичному занятті;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- участь у виконанні практичних завдань та розв'язанні психологічних задач;
- участь у виконанні психодіагностики та аналізі отриманих результатів;
- виконання письмових завдань (тестовий експрес-контроль тощо);
- самостійне опрацювання окремих розділів теми (перевіряється наявність конспекту, плану-схеми або презентації);
- активність під час лекційних занять (відповіді на проблемні запитання, участь у дискусії, наведення прикладів).

Критеріями оцінки є:

усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логічність, цілісність, системність відповіді, культура мовлення;
- грамотне оперування теоретичними поняттями психологічної науки;
- уміння аналізувати, робити узагальнення та порівняльний аналіз;

- самостійність суджень, критичність мислення під час обговорення проблемних питань;
- використання основної та додаткової літератури.

виконання письмових завдань:

- логічність викладення змісту;
- уміння аналізувати факти, виділяти системні зв'язки, робити загальнення і формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи;
- вчасність виконання письмового завдання.

Схема нарахування балів, які отримують студенти

Робота на лекційному занятті оцінюється максимально у 1 бал (1*10=10 балів).

Критерії нарахування балів:

1 бал – студент приймає активну участь у лекційному занятті: уважно слухає, конспектує, аналізує теоретичний матеріал, приймає участь в дискусії, відповідає на запитання лектора, наводить приклади, активно ставить запитання.

0,5 бали – студент приймає досить активну участь у занятті: уважно слухає і конспектує матеріал лекції, інколи приймає участь в обговоренні.

Робота на практичному занятті оцінюється максимально у 5 балів за такими критеріями:

5 балів – студент приймає активну участь в усіх видах роботи на практичному занятті, демонструє глибоке знання теоретичного матеріалу, виявляє вміння аналізувати психічні явища, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, пояснює динаміку психічних процесів, емоційно-вольової сфери, індивідуально-психологічних властивостей в онтогенезі.

3-4 бали – студент приймає досить активну участь у практичному занятті (проте не у всіх видах роботи), демонструє достатні, проте не досить глибокі знання теоретичного матеріалу. Може наводити приклади, коментувати психічні явища, проте виявляє незначні труднощі у розумінні системних зв'язків.

1-2 бали – студент приймає участь у практичному занятті, проте його активність має характер пасивного слухання відповідей одногрупників та епізодичних коментарів, з яких видно, що студент розуміє теоретичний матеріал. При виконанні практичних завдань не дотримується послідовності аналізу, допускає помилки, потребує допомоги викладача.

Виконання завдань самостійної роботи оцінюється максимально в 2 бали за завдання до певної теми модуля. Враховується самостійність, якість, повнота, вчасність виконання завдання.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання – оцінюється в 20 балів. При цьому враховується, наскільки в повному обсязі виконане завдання, його зміст, оформлення, вчасність.

Контроль роботи – максимальна кількість балів – 14 – І семестр, 11 – ІІ семестр. Для проведення контрольних робіт розроблено завдання двох варіантів, рівнозначні за складністю.

Студент, який не з'явився на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, немає поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій.

На консультаціях студент може відпрацювати пропущені практичні заняття, а також ліквідувати заборгованість із інших видів навчальної роботи.

7.2. Підсумковий (семестровий) контроль

Підсумковий контроль у І семестрі проводиться у формі диференційованого заліку в останній тиждень семестру. Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів:

- за активність під час лекційних занять;
- поточною контрольною практичних занять;
- виконання самостійної роботи до кожної теми;
- виконання контрольних робіт;
- за виконане ІНДЗ.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з дисципліни за кредитно-трансферною накопичувальною системою (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах за двома шкалами «зараховано», «незараховано», за шкалою ЄКТС заноситься у Відомість обліку успішності та Залікову книжку студента.

Підсумковий контроль у ІІ семестрі проводиться у формі **екзамену**, який передбачає усні відповіді студентів. Максимальна кількість балів – 40. Білет з психології містить два питання різного характеру.

Перше питання білету передбачає послідовне та змістовне відтворення теоретичних знань з певної теми. Максимальна кількість балів – 20.

Друге питання білету передбачає демонстрування студентами психологічних знань прикладного характеру, що лежать в основі психологічної компетентності вчителя. Максимальна кількість балів – 20.

Критерії оцінювання відповідей на перше питання екзаменаційного білету

20-18 балів (А) – Грунтовне знання змісту теми. Відповідь на питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент може дати вичерпні і точні відповіді на додаткові запитання.

17-15 балів (В) – Добре знання змісту теми. Відповідь має усвідомлений та розгорнутий характер, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. У відповідях на додаткові запитання трапляються окремі неточності.

14-12 балів (С) – Студент добре знає основні поняття теми, здатний дати їх визначення, розкрити і пояснити, проте відповідь дещо неповна або не досить розгорнута. Наявні окремі помилки у послідовності викладення та в аргументації тверджень. Відповіді на додаткові запитання дещо неточні або неповні.

11-9 балів (D) – Поверхнєве знання змісту теми. Студент розуміє суть основних понять теми, проте не здатний чітко формулювати визначення. Або знає визначення, проте не здатний докладно розкрити зміст поняття. Відповідь неповна, відсутня чіткість, структурованість. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Студент здатний дати вірні відповіді лише на частину додаткових запитань.

8-6 балів (E) – Фрагментарне знання змісту теми. Відповідь неструктурована, непослідовна. Студент не може дати відповіді на більшість додаткових запитань.

5-1 балів (F_X) – Відповідаючи, студент оперує лише загальними фразами, називає лише розрізнені факти.

0 балів (F) – Студент не спроможний дати відповідь на запитання.

Критерії оцінювання відповідей на друге питання екзаменаційного білету

20-18 балів (А) – Студент здатний точно описати вияви зазначених у питанні психологічних особливостей учня, чітко, точно визначає і обґрунтовує необхідні психолого-педагогічні заходи для подолання визначених проблем. Відповідь на питання повна, насичена глибокими

та розгорнутими судженнями, має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент може дати вичерпні та точні відповіді на додаткові запитання.

17-15 балів (B) – Студент майже точно описує вияви зазначених у питанні психологічних особливостей учня, виділяє основні проблеми його навчання або виховання та визначає і обґрунтовує необхідні психолого-педагогічні заходи для подолання визначених проблем. Відповідь має усвідомлений та розгорнутий характер, проте наявні окремі помилки у послідовність у викладі. У відповідях на додаткові запитання трапляються окремі неточності.

14-12 балів (C) – Студент здатний описати вияви зазначених у питанні психологічних особливостей учня та виділити основні проблеми його навчання або виховання, проте відповідь дещо неповна або не досить розгорнута. Студент визначає необхідні психолого-педагогічні заходи для подолання визначених проблем, проте його обґрунтування містять окремі помилки та неточності. Відповіді на додаткові запитання дещо неточні або неповні.

11-9 балів (D) – Студент робить помилки при описі виявів зазначених у питанні психологічних особливостей учня, нечітко або з помилками виділяє основні проблеми його навчання або виховання, визначає необхідні психолого-педагогічні заходи для розв'язання визначених проблем, проте не обґрунтовує їх. Відповідь неповна, відсутня чіткість, структурованість. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Студент здатний дати вірні відповіді лише на частину додаткових запитань.

8-6 балів (E) – Студент здатний лише приблизно описати вияви зазначених у питанні психологічних особливостей учня, не розуміє зв'язок між психологічними особливостями учня та проблемами його навчання та виховання, визначені студентом психолого-педагогічні заходи для розв'язання визначених проблем необґрунтовані, мають поверхневий характер. Відповідь неструктурована, непослідовна. Студент не може дати відповіді на більшість додаткових запитань.

5-1 балів (FX) – Відповідаючи, студент оперує лише загальними фразами, називає лише розрізнені факти.

7.3. Розподіл балів, які отримують студенти з дисципліни «Психологія»

Денна форма навчання

Залік (I семестр)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальне завдання								Контрольна робота	ІНДЗ	Сума
Розділ 1										
T1	T2, T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9, T10			100
8	9	8	8	8	8	8	9	14	20	
66										

T1, T2 ... T6 – теми розділів.

Екзамен (II семестр)

Поточне тестування та самостійна робота							Контрольна робота	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 3		Розділ 4			Розділ 4					
T 11, 12	T 13	T 14	T 15	T 16, 17	T 18	T 19, 20			40	100
7	7	7	7	7	7	7	11	60		
49										

T11, T12 ... T16 – теми розділів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Підсумковий контроль

8.1. Питання до заліку

1. Визначте предмет вивчення психології як науки.
2. Дайте характеристику методам психології: спостереження, експеримент, психодіагностичні методи.
3. Дайте характеристику різновидам психічних явищ і наведіть приклади.
4. Розкрийте зміст поняття «свідомість», охарактеризуйте структуру свідомості.
5. Охарактеризуйте неусвідомлювані психічні явища.
6. Охарактеризуйте психічні процеси відчуття і сприймання, їх зв'язок з іншими психічними процесами та значення для життєдіяльності людини.
7. Охарактеризуйте індивідуальні особливості сприймання та їх вплив на засвоєння інформації.
8. Охарактеризуйте психічний процес пам'яті, його значення для життєдіяльності людини та зв'язок з іншими психічними процесами.
9. Охарактеризуйте основні умови успішного мимовільного й довільного запам'ятовування.
10. Охарактеризуйте індивідуальні особливості пам'яті та їх вплив на ефективність засвоєння інформації.
11. Охарактеризуйте психічний процес мислення, його значення для життєдіяльності людини та зв'язок з іншими психічними процесами.
12. Охарактеризуйте психічний процес уяви, її функції, значення для життєдіяльності людини та зв'язок з іншими психічними процесами.
13. Охарактеризуйте увагу, її зв'язок з пізнавальними психічними процесами та значення для діяльності людини.
14. Охарактеризуйте властивості уваги та види уваги.
15. Охарактеризуйте причини виникнення мимовільної, довільної та післядовільної уваги та умови їх підтримування.
16. Розкрийте суть поняття «неуважність», охарактеризуйте її різновиди та причини виникнення.
17. Розкрийте зміст понять «емоції» та «почуття», поясніть, як вони впливають на життєдіяльність людини.

18. Розкрийте зв'язок між емоціями та потребами та його значення для життєдіяльності людини.
19. Охарактеризуйте стрес як форму переживання емоцій: його джерела, стадії, ознаки. Схильність до стресу в залежності від індивідуальних особливостей психіки. Визначте основні напрямки самопомоги при гострому стресі.
20. Охарактеризуйте способи регуляції негативних емоційних станів та їх наслідки для фізичного та психічного здоров'я людини.
21. Розкрийте зміст поняття «воля», поясніть які основні функції вона виконує, і яке значення має для життєдіяльності людини.
22. Охарактеризуйте просту і складну вольову дію. Поясніть, як нехтування етапом усвідомленого прийняття рішення перешкоджає успішному досягненню цілей.
23. Розкрийте зміст поняття дитячий негативізм: його природу, прояви, стратегії взаємодії з дитиною, яка демонструє негативізм.
24. Розкрийте зміст понять мотивація і мотив. Охарактеризуйте зовні та внутрішні мотиви та визначте їх вплив на успішність діяльності.
25. Розкрийте зміст мотивації досягнення успіху та уникнення невдачі. Визначте, як неї впливає шкільне оцінювання.
26. Розкрийте зміст понять «темперамент», «індивідуальний стиль діяльності» та «індивідуальний підхід».
27. Охарактеризуйте основні типи темпераменту та визначте стратегії індивідуального підходу до кожного з них.
28. Розкрийте зміст понять «особистість», «індивід», «суб'єкт», «індивідуальність». Визначте основні характеристики особистості.
29. Охарактеризуйте тривожність як властивість особистості: її джерела, та ознаки. Визначте ситуації, які сприяють виникненню тривожності в учнів та стратегії підтримки таких учнів.
30. Розкрийте зміст поняття «здібності», поясніть їх природу виникнення і розвитку.

8.2. Питання до екзамену

1. Розкрийте зміст поняття «психічний розвиток». Визначте основні закономірності психічного розвитку (за Л.С. Виготським),
2. Визначте рушійні сили та фактори психічного розвитку. Розкрийте зв'язок між психічним розвитком і навчанням.
3. Розкрийте зміст поняття віку. Визначте критерії вікової періодизації за Д.Б. Ельконіним.
4. Розкрийте зміст поняття «вікова криза». Охарактеризуйте особливості вікових криз за Е. Еріксоном. Визначте значення криз для розвитку особистості.
5. Охарактеризуйте психічний розвиток дитини у дошкільному віці.
6. Визначте психологічні особливості навчання дошкільників (в групах раннього розвитку де вивчають іноземну мову, танцювальних, музичних колективах).
7. Розкрийте зміст психологічної готовності дитини до навчання у школі. Визначте шляхи полегшення адаптації дитини до школи (створення меж в НУШ школи, «дружньої до дитини»).
8. Охарактеризуйте соціальну ситуацію розвитку молодших школярів, їх провідну діяльність, основні вікові новоутворення. Розкрийте особливості кризи 7-ми років.
9. Охарактеризуйте розвиток психічних пізнавальних процесів у молодшому шкільному віці. Визначте, яким чином ці вікові особливості мають бути враховані в навчанні.
10. Охарактеризуйте особливості розвитку особистості в молодшому шкільному віці. Визначте, яким чином вони мають бути враховані в навчально-виховному процесі.

11. Охарактеризуйте соціальну ситуацію розвитку підлітка. Визначте головне протиріччя віку. Розкрийте зміст кризи підліткового віку.
12. Охарактеризуйте провідну діяльність підліткового віку. Розкрийте особливості стосунків підлітка з однолітками та дорослими. Визначте ефективні та неефективні стратегії психологічного впливу на підлітка.
13. Розкрийте особливості розвитку особистості підлітка (особливості емоційно-вольової сфери, самооцінки, домінуюча потреба). Визначте, яким чином цікові особливості мають бути враховані в навчально-виховному процесі, у мотивуванні підлітка до учіння.
14. Охарактеризуйте розвиток психічних пізнавальних процесів у підлітковому віці. Визначте, яким чином цікові особливості мають бути враховані в навчанні.
15. Охарактеризуйте соціальну ситуацію розвитку та провідну діяльність старшокласника. Визначте головне протиріччя віку. Розкрийте особливості кризи 17 років.
16. Охарактеризуйте розвиток психічних пізнавальних процесів старшокласників. Визначте, яким чином цікові особливості мають бути враховані в навчанні.
17. Розкрийте особливості розвитку особистості старшокласника (особливості емоційно-вольової сфери, самооцінки, домінуюча потреба, риса характеру). Визначте, яким чином цікові особливості мають бути враховані в навчально-виховному процесі.
18. Розкрийте зміст мотивації учбової діяльності (видимі мотиви учіння, внутрішні та зовнішні мотиви учіння, ієрархія мотивів учіння).
19. Охарактеризуйте вікові особливості мотивації учіння. Визначте причини зниження мотивації учіння та шляхи її підвищення.
20. Охарактеризуйте особливості традиційного та інноваційного навчання.
21. Охарактеризуйте поняття «неуспішність», визначте її причини, ознаки та шляхи попередження.
22. Визначте основні стратегії підтримки інтелектуальної компетентності учнів.
23. Охарактеризуйте поняття «виховний вплив». Розкрийте особливості прямих та непрямих виховних впливів, виховні стратегії та їх ефективність.
24. Розкрийте вікові особливості виховання школярів.
25. Розкрийте зміст поняття «індивідуальний підхід» у навчанні та вихованні.
26. Розкрийте зміст поняття «педагогічне спілкування». Охарактеризуйте стилі педагогічного спілкування (авторитарний, демократичний, ліберальний), проаналізуйте їх переваги та недоліки.
27. Розкрийте зміст поняття «педагогічне спілкування». Охарактеризуйте стилі спілкування за І.М. Юсуповим та проаналізуйте наслідки використання кожного з них в навчально-виховному процесі.
28. Розкрийте зміст поняття «конфлікт», його види, основний механізм та стадії розвитку. Охарактеризуйте стилі поведінки при розв'язанні конфліктів. Визначте правила, яких слід дотримуватися для успішного виходу з конфлікту.
29. Розкрийте зміст поняття «продуктивність педагогічної діяльності». Охарактеризуйте рівні продуктивності педагогічної діяльності.
30. Розкрийте зміст поняття «індивідуальний стиль діяльності педагога». Визначте основні типи індивідуальних стилів (емоційно-імпровізаційний, емоційно-методичний, розмірковувально-імпровізаційний, розмірковувально-методичний).
31. Визначте особливості індивідуального підходу до учня, у якого спостерігається поєднання наступних особливостей психічного розвитку: сангвінізм, яскраво виражена екстраверсія, завищена неадекватна самооцінка, низький рівень розвитку наполегливості.

32. Визначте особливості індивідуального підходу доучня, уякого спостерігається поєднання наступних особливостей психічного розвитку: сангвінік зяскраво вираженою емоційною стійкістю, висока адекватна самооцінка, низький рівень розвитку наполегливості.
33. Визначте особливості індивідуального підходу доучня, уякого спостерігається поєднання наступних особливостей психічного розвитку: холерик зяскраво вираженою емоційною нестійкістю, завищена неадекватна самооцінка, високий рівень особистісної тривожності, надмірно високий рівень мотивації досягнення успіху.
34. Визначте особливості індивідуального підходу доучня, уякого спостерігається поєднання наступних особливостей психічного розвитку: холерик зяскраво вираженою емоційною нестійкістю, завищена неадекватна самооцінка, високий рівень мотивації уникнення невдачі.
35. Визначте особливості індивідуального підходу доучня, уякого спостерігається поєднання наступних особливостей психічного розвитку: холерик зяскраво вираженою екстраверсією, висока адекватна самооцінка, високий рівень мотивації досягнення успіху.
36. Визначте особливості індивідуального підходу доучня, уякого спостерігається поєднання наступних особливостей психічного розвитку: флегматик зяскраво вираженою емоційною стійкістю, висока адекватна самооцінка, низький рівень внутрішньої мотивації учіння, високий рівень мотивації отримання схвалення та уникнення покарання.
37. Визначте особливості індивідуального підходу доучня, уякого спостерігається поєднання наступних особливостей психічного розвитку: флегматик зяскраво вираженою інтроверсією, адекватна самооцінка з тенденцією до заниження, низький рівень внутрішньої мотивації учіння, високий рівень мотивації отримання схвалення та уникнення покарання.
38. Визначте особливості індивідуального підходу доучня, уякого спостерігається поєднання наступних особливостей психічного розвитку: меланхолік, зяскраво вираженою емоційною нестійкістю, високий рівень особистісної тривожності, завищена неадекватна самооцінка, високий рівень мотивації уникнення невдачі.
39. Визначте особливості індивідуального підходу доучня, уякого спостерігається поєднання наступних особливостей психічного розвитку: меланхолік, зяскраво вираженою інтроверсією, адекватна самооцінка з тенденцією до заниження, високий рівень наполегливості, високий рівень мотивації саморозвитку.
40. Визначте особливості індивідуального підходу доучня, уякого спостерігається поєднання наступних особливостей психічного розвитку: меланхолік, зяскраво вираженою емоційною нестійкістю, високий рівень особистісної тривожності, занижена неадекватна самооцінка, низький рівень мотивації учіння, високий рівень мотивації обов'язку.
41. Визначте мотив проблемної поведінки учня та можливі причини, що сприяли його виникненню: «Третью класник під час уроку постійно розмовляє, заспиноу вчителя блануює, зачочує очі, на перервах «підставляє ніжки» іншим учням, використовує неприйнятні слова, постійно просить учителя допомогти під час виконання самостійного завдання». Опишіть типову реакцію вчителя на ситуацію та відповідь учня на неї. Визначте загальні принципи профілактики такої поведінки учня.
42. Визначте мотив проблемної поведінки учня та можливі причини, що сприяли його виникненню у учня: «Семи класниця часто заходить до класу, коли урок іде вже хвилину десять,

- раптом починає причісуватися під час пояснення нового матеріалу, передає записки через весь клас, задає вчителю питання, які не стосуються теми уроку». Опишіть типову реакцію вчителя на ситуацію та відповідь учня нанеї. Визначте загальні принципи профілактики такої поведінки учня.
43. Визначте мотив проблемної поведінки учня та можливі причини, що сприяли його виникненню учня:
«Другокласник виконує вказівки вчителя дуже повільно: коли в сім же виконали декілька завдань, він тільки відкриває зошита і берє ручку. Проте поза уроку учень не виявляє жодних ознак повільності, діє цілком нормально». Опишіть типову реакцію вчителя на ситуацію та відповідь учня нанеї. Визначте загальні принципи профілактики такої поведінки учня.
44. Визначте мотив проблемної поведінки учня та можливі причини, що сприяли його виникненню учня:
«Учень в восьмому класу з викликом та неповагою відповідає вчителю на прохання виконати завдання. Заявляє, що не буде виконувати завдання, бо в паралельному класі таких завдань не виконують, і вчитель не може його змусити». Опишіть типову реакцію вчителя на ситуацію та відповідь учня нанеї. Визначте загальні принципи профілактики такої поведінки учня.
45. Визначте мотив проблемної поведінки учня та можливі причини, що сприяли його виникненню учня:
«Десятикласниця дивиться у вікно під час самотньої роботи, вїзошити пусто. На запитання вчителя проте, чинесталося чого, вона заперечно хитає головою і посміхається. На запитання, чому взошити пусто, відповідає, що думає. Коли вчитель з'ясовує, чизбирається учениця закінчити роботу до кінця уроку, та твердо кидає головою. Проте коли приходить час давати роботи, взошити дівчининемає жодного рядка». Опишіть типову реакцію вчителя на ситуацію та відповідь учня нанеї. Визначте загальні принципи профілактики такої поведінки учня.
46. Визначте мотив проблемної поведінки учня та можливі причини, що сприяли його виникненню учня: «Десятикласник заявляє вчителю: «Добре, що ваш предмет не потрібно давати на ЗНО, бо я б з Вами все однічогоневивчив». Опишіть типову реакцію вчителя на ситуацію та відповідь учня нанеї. Визначте загальні принципи профілактики такої поведінки учня.
47. Визначте мотив проблемної поведінки учня та можливі причини, що сприяли його виникненню учня: «Вприсутності вчителя, який дуже цінує свічливість, учень в восьмому класу використовує лайливі слова, грубо штовхає учнів молодших класів, позаочі обзиває вчителя, якось написав на дошці образливу лайку на його адресу». Опишіть типову реакцію вчителя на ситуацію та відповідь учня нанеї. Визначте загальні принципи профілактики такої поведінки учня.
48. Визначте мотив проблемної поведінки учня та можливі причини, що сприяли його виникненню учня:
«П'ятикласник ніколи не відповідає на запитання під час уроку, не реагує на дружні репліки вчителя на перервах. Після пояснення завдання може навіть не відкрити підручника, ана запитання вчителя «Що не так?» реагує невизначено, уникає дивитись в очі, сповзає нижче на стільці, ніби хочє сховатися під парту». Опишіть типову реакцію вчителя на ситуацію та відповідь учня нанеї. Визначте загальні принципи профілактики такої поведінки учня.
49. Визначте мотив проблемної поведінки учня та можливі причини, що сприяли його виникненню учня:

- «Учениця шостого класу постійно відкладає виконання письмових домашніх завдань на останні дні, а боне виконує їх до кінця. Отримавши низький бал, вона заважає, щоби не писала і не вписувалася до екзамени три доби, а не одну, то отримала б «відмінно» замість «добре». Перед фізкультурою не частіше болить живіт, а болю голова, протевсе швидко миє після уроку». Опишіть типову реакцію вчителя на ситуацію та відповідь учня на неї. Визначте загальні принципи профілактики такої поведінки учня.
50. Визначте помилку, якої припустився вчитель під час здійснення термінового педагогічного втручання, та її наслідки: «Учень сьомого класу нецензурно лається під час уроку. Вчитель закликає учня припинити це негайно, коли учень обурено бурмоче: «А що я такого сказав?», починає розповідати про чистоту рідної мови».
51. Визначте основні правила поведінки вчителя під час здійснення термінового педагогічного втручання. Визначте помилку, якої припустився вчитель, та її наслідки: «Учениця дев'ятого класу ходить по класу після дзвоника. Вчитель просить ученицю зайняти своє місце. Та погоджується, але і дучи до своєї парти, щось сердито бурмоче. Вчитель намагається з'ясувати, що саме бурмочить дівчина, протевона сухо відказує: «Нічого». Вчитель наполягає на тому, що учень бурмотіння вимагає повторитися і нічого, тещовона сказала. Учениця відповідає сарказмом: «Ялише висловлює свою думку у голос, вищо, проти, щоби учні думали?»
52. Визначте стратегії та техніки термінового педагогічного втручання, ефективні при наступній поведінці учня: «Семи класник часто заходить до класу, коли урок іде вже хвилину, раптом починає причісуватися під час пояснення нового матеріалу, передає записки через весь клас, задає вчителю питання, які не стосуються теми уроку». Обґрунтуйте свій вибір.
53. Визначте стратегії та техніки термінового педагогічного втручання, ефективні при наступній поведінці учнів: «Учні четвертого класу схилилися наплювання і трубочок/ використанні нецензурних слів/ і не піддаються ніяким виховним впливам». Обґрунтуйте свій вибір.
54. Визначте стратегії та техніки термінового педагогічного втручання, ефективні при наступній поведінці: «1) Учень сьомого класу з викликом та неповагою відповідає вчителю на прохання виконати завдання. Заявляє, щоби не будувати завдання, бо в паралельному класі таких завдань не виконують, і вчитель не може його змусити». 2) Старшокласники влаштували бійку під час перерви на очах у інших школярів. Обґрунтуйте свій вибір.
55. Визначте стратегії та техніки термінового педагогічного втручання, ефективні при наступній поведінці: «1) Учениця розгойдується на стільці, розхитує його на ніжках. 2) «Десяти класник заявляє вчителю: «Добре, щоби я предмет не потрібний здавати на ЗНО, бо я звик до всього, а не вивчив». Обґрунтуйте свій вибір.
56. Визначте стратегії та техніки термінового педагогічного втручання, ефективні при наступній поведінці: «Учень сьомого класу використовує лайку / поза очі обзиває вчителя/ написав дощці образливі слова на адресу вчителя». Обґрунтуйте свій вибір.
57. Визначте стратегії та техніки термінового педагогічного втручання, стратегії підтримки, ефективні при наступній поведінці: «П'яти класник ніколи не відповідає на питання під час уроку, не реагує на дружні репліки вчителя на перервах. Після пояснення завдання може навіть не відкрити підручник, а на запитання вчителя

- «Щонетак?» реагує невизначено, уникає дивитися в очі, сповзає на стільці, ніби хочє сховатися під парту».
58. Визначте стратегії та техніки термінового педагогічного втручання, стратегії підтримки, ефективні при наступній поведінці:
 «Учениця шостого класу постійно відкладає виконання письмових домашніх завдань на останній день або не виконує їх до кінця. Отримавши низький бал, вона зауважує, що якби не писала твір пізно вночі і повністю завершила б його, то оцінка була б кращою. Або, якби вона готувалася до екзамену три доби, а не одну, то отримала б «відмінно» замість «добре». Перед фізкультурою у неї часто болить живіт або голова, проте все швидко минає після уроку». Обґрунтуйте свій вибір.
59. Визначте, чим підтримка (як психолого-педагогічний підхід до учня) відрізняється від позитивної оцінки або похвали-порівняння.
60. Визначте стратегії подолання та профілактики шкільного булінгу.

8.3. Особливості перекладання.

У випадку отримання менше 60 балів (FX, F в ЄКТС) за результатами семестрового контролю, студент здійснює перекладання: надає виконані завдання самостійної роботи; виконує комплексну контрольну роботу за завданнями з темусіх модулів. У випадку отримання менше 60 балів за результатами екзамену, студент має перекласти його у визначений деканатом термін.